

ÅRSMELDING 2019 – 2020 - 2021

GENERELT OM SPILLFELTET OG FORENINGENS ROLLE:

Generelt

2019-2020- 2021 har vært Norsk Forening for Spillproblematikk (NFSP) 20. og 21.driftsår. Årene har også for NFSP vært sterkt preget av koronaepidemien som startet i Norge medio mars. En konsekvens av dette var at mange aktiviteter i regi av foreningen ble avlyst, blant annet seminaret 2020 med planlagt jubileumsfeiring, studietur, arbeidsseminar og deltakelse i ulike fora. Årsmøtet som holdes på seminaret, ble etter styrevedtak også utsatt til 2021. Med bakgrunn i styrevedtak ble alle styremedlemmer som var på valg spurt om å sitte fram til det igjen ble mulig å møtes for å arrangere årsmøte. Samtlige styremedlemmer svarte ja til dette. Denne årsmeldingen skrives på bakgrunn at årsmeldingen som var planlagt juni 2020 ble utsatt og sammenfatter virksomheten fra 2019 – 2021.

Økning i antall problemspillere

Ansvarlig spill og ansvarlig spillpolitikk er begreper som de fleste viser til at bør ha stor betydning. Behandlingsinstitusjonene mottar jevnlig henvisninger på spilleavhengige pasienter. Koronapandemien har vært en utfordring for folkehelsen og medført større grad av isolasjon, med ensomhet, uro og bekymring for mange mennesker. Problemspillere sammen med andre sårbare grupper har vært særlig utsatt. Spilleavhengighet -Norge har meldt om økt pågang og vist til personlige historier om hvordan tidligere spilleavhengige har fått tilbakefall. I mai 2020 presenterte Lotteritilsynet sin nye befolkningsundersøkelse som viste at antallet øker for alle kategorier spillere som spiller pengespill på en problematisk måte. Antall problemspillere var ifølge befolkningsundersøkelsen på 55 000. Antall pårørende ble anslått til 300 – 400 000 personer. Vi ser med bekymring på økningen i antall problemspillere og det er vårt syn at myndighetene må forsterke tiltak og restriksjoner for å hindre at denne utviklingen fortsetter. Et sted å starte er å forby all reklame for pengespill i Norge.

NBO

I 2019 stiftet de utenlandske spillselskapene Betsson Group, Come On, Kindred Group og Gaming Innovation sin egen bransjeforening, Norsk Bransjeforening for Onlinespill (NBO) og ble en aktør i spillpolitikken. De viser til at de ønsker lisens for å tilby pengespill i Norge og kontroll over spillmarkedet. De peker på at når omfanget av problemspill øker, skyldes dette dagens modell med enerett for Norsk Tipping og Norsk Rikstoto. NFSP kan ikke se at en lisensmodell med sterk økning av tilbud om pengespill og reklame vil bidra til å redusere antall problemspillere.

NFSP har sett det som sin rolle å stå opp for enerettsmodellen og fremme dette synet i artikler og intervjuer.

Enerettsmodellen må beskyttes

NFSP har fulgt saken om å beskytte enerettsmodellen. Vi sier oss fornøyd med den utviklingen vi har sett gjennom perioden. Et bredt flertall i Stortinget vedtok våren 2017 i Stortingsmelding 12 å beholde og beskytte enerettsmodellen. I løpet av 2018 ble det vedtatt en rekke tiltak som skal bedre vernet om modellen. Dette var bl.a. innstramning av betalingsformidlingsforbudet, flere virkemidler til Lotteritilsynet og blokkering av utenlandske nettsider som tilbyr pengespill til norske forbrukere. Våren 2019 la kulturminister Trine Skei Grande fram et forslag om endring i Kringkastingsloven som innebærer en vesentlig skjerping av forbudet mot TV-reklame. Dette ble debattert i Stortinget i mai 2020 og i etterkant sanksjonert i statsråd. Endringen i loven trådte i kraft fra 01.01.21 og gir Medietilsynet fullmakt til å hindre eller vanskeliggjøre markedsføring i TV eller andre audiovisuelle bestillingstjenester av pengespill som ikke har tillatelse i Norge.

Det er, som vi vet, sterke krefter som ønsker å utfordre enerettsmodellen og de vedtatte vernetiltakene. Det er derfor viktig at NFSP bidrar med sin kunnskap og erfaring om pengespill og avhengighetsproblematikk, slik at vi kan bidra til å beholde en mest mulig ansvarlig pengespillpolitikk som verner om sårbare spillere og forebygger problemutvikling.

Ingen fordel med lisens til utenlandske spillselskap

Vi kan ikke se noen fordeler med en lisensmodell, slik også Stortingsmeldingen viser. Dersom de utenlandske selskapene får lisens for å tilby pengespill i Norge, vil de ventelig i tillegg opprettholde sine internasjonale pengespilltilbud på nettet. Med en eventuell lisens for utenlandske spillselskap i Norge vil det medføre en sterk økning i spilltilbud og ikke minst reklame. Dette har vi sett i Sverige som innførte lisensmodell i begynnelsen av 2019. I kjølvannet av økt markedsføring frykter vi en stor økning i utvikling av problemspill.

Det er vårt synspunkt at det allerede er for mange pengespill og for mye spillreklame i Norge. Både fra lovlige norske aktører og fra utenlandske spillselskap. De utenlandske spillselskapene har vist seg både grådige og hensynsløse når de rekrutter og forsøker å beholde spillere. Særlig har dette rammet spillere som de må forstå er problemspillere. Fra klinisk praksis er vi kjent med at denne aktiviteten med personlige brev, sms og e-post til problemspillere fra utenlandske aktører fortsetter.

Kanaliseringsargumentet tøyser grenser

NFSP støtter ikke kanaliseringsargumentet til Kulturdepartementet med sin gjennomgående argumentasjon at for å kunne kanalisere norske spillere fra utenlandske spillselskap til lovlige norske aktører. Norsk Tipping og Norsk Rikstoto følger opp med stadig flere spill og spillobjekter, mer attraktive spill, mer reklame og høye tapsgrenser. Vi ser med bekymring på at de utenlandske spillselskapenes kritikkverdige praksis legitimeres av at Norsk Tipping tøyser grensene for hva et ansvarlig spilltilbud skal være.

En restriktiv nasjonal spillpolitikk

Vi vet fra den svenske longitudinelle befolkningsstudien, Swelogs, at problemspill berører spillerens helse, sosiale situasjon, arbeidsforhold og økonomi. Det samme gjelder for problemspillerens familie. En restriktiv spillpolitikk er fornuftig og skal ha en beskyttende funksjon for befolkningen. Det er myndighetenes oppgave å beskytte befolkningen mot skadelige produkter. En restriktiv spillpolitikk bør være på lik linje med politikk og restriksjoner i forhold til andre skadelige produkter som alkohol og tobakk.

Undersøkelser har vist at det er fullt mulig å utvikle alvorlig spilleavhengighet, sette seg i betydelige familiemessige, arbeidsmessige og økonomiske alvorlige problemer gjennom spill hos norske regulerte aktører. Paradokset er at på den ene siden tar Norsk Tipping sitt samfunnsansvar og jobber aktivt med å utvikle ansvarlige spillprodukter mens de på den

andre siden innfører nye lett tilgjengelige pengespill med utvidede tapsgrenser. Norsk Tipping står i dilemmaet å skulle forsyne de gode formålene med betydelige summer samtidig som de skal fronte et ansvarlig spillprodukt og ikke stimulere til problemspill og spilleavhengighet.

Vi har merket oss at Norsk Tipping under koronapandemien valgte å sette inn ekstra ansvarlighetstiltak i desember 2020. Blant tiltakene var lavere tapsgrenser for enkelte spill og slutt på markedsføring på SMS og e-post til kunder i aldersgruppen 18-25 år. Dette er gode tiltak for å beskytte problemspillere og forebygge problemspill hos yngre aldersgrupper. Fra vårt syn bør disse tiltakene inngå permanent i Norsk Tippings ansvarlighetsportefølge.

Dataspill

Vi ser at dataspill fremdeles skaper utfordringer og konflikter i mange familier. Hos sårbare unge kan overdreven nettsurfing og dataspill få alvorlige følger i forhold til helse, utvikling, modning og skolegang. Vi ser med bekymring på sosiale nettverksspill som er rettet mot barn og unge og som er laget som trening eller rekruttering til pengespill. Promotering og salg av Lootbokser har fått et særlig fokus. Dette er fra forskningsmiljø betegnet som lotteri, men er beklageligvis utenfor all regulering. Kjøp og salg i dataspill er en betydelig utfordring for unge og foreldrene deres.

Ny lov om pengespill

Kulturdepartementet la 18.06.21 i statsråd fram ny lov om pengespill hvor den ble godkjent samme dag. Loven ligger nå til behandling som forslag til lovvedtak hos Familie- og kulturkomiteen i Stortinget. NFSP hilser ny lov om pengespill velkommen og har i høringsrunden gitt innspill om at vi ser det positivt at enerettsmodellen videreføres og at den ansvarlige pengespillpolitikken videreføres.

NFSP rolle og funksjon

NFSP har en viktig rolle som vaktbikkje i feltet og som en uavhengig frivillig interesseorganisasjon. Vårt årlige seminar, i samarbeid med KoRus-Øst, er en viktig møteplass for hele fagfeltet og tilbyr kompetanseheving og drøfting av aktuelle problemstillinger. Med seminaret har vi en intensjon om å bidra til dialog, kompetanse- og nettverksbygging. Her møtes de behandlingsfaglige miljøene, forskningsmiljø, interesseorganisasjoner og offentlig myndighet til direkte dialog, oppdatering og utveksling av synspunkter. NFSP har et nært og godt samarbeid med KoRus Øst, Spillavhengighet Norge, AKAN, Actis og Blå Kors Norge.

NFSP får økonomisk driftstilskudd fra Lotteri- og Stiftelsestilsynet. Foreningen har i dag 13 enkeltmedlemmer og 14 institusjonsmedlemmer. NFSP er registrert i Brønnøysundregistrene og har organisasjonsnummer: 992 115 882.

FORENINGENS FORMÅL ER:

- Spre kunnskap om penge- og nettspillproblematikk med sikte på å redusere problemenes omfang
- Medvirke til å utvikle gode behandlingstilbud
- Være et samarbeidsforum for fagfolk og andre interesserte på feltet
- Påvirke de politisk bestemte rammebetingelsene for pengespill og andre spill med sikte på å redusere problemene
- Gi begrunnede råd inn til offentlig myndighet om spillproblematikk

NFSPs STYRE, VALGKOMITE OG REVISOR:

Foreningens styre har i driftsåret bestått av:

- Leder: Ingjerd Meen Lorvik, Psykologspesialist, Privat næringsdrivende -Psykologisk veiledning og konsultasjon. Skien
- Styremedlem: Rune Aune Mentzoni, 1.amanuensis, Psykologisk Fakultet, UiB, Bergen
- Sekretær:Pernille Huseby, generalsekretær, Actis, Oslo
- Styremedlem Ann-Elisabeth Sandnes, spes.sykepleier, Lade Behandlingscenter, Trondheim
- Styremedlem: Rolf Brumoen, sosionom, Blå Kors Poliklinikk, Oslo
- Styremedlem: Trond Aspeland, sosionom, Sykehuset Innlandet
- Varamedlem: Stine Michaelsen, psykolog, Ruspoliklinikken, UNN, Tromsø
-
- Kassererfunksjon: Birgith Vedahl Ullnæss

Valgkomite har i driftsåret bestått av:

- Gro Tepstad, Crux, Stavanger
- Knut Arne Gravingen, KoRus-Øst Sykehuset Innlandet, Ottestad

Revisor; Lill Johansen, Akan, Oslo

STYRETS ARBEIDSPLAN 2019-2020 -2021

- Arrangere seminar 2020 og årsmøte 2020 - 2021
- Være høringsinstans for relevante saker som angår feltet og gi faglig begrunnede råd om spillproblematikk
- Samarbeide med organisasjoner innen feltet
- Følge utviklingen i spillmarkedet og holde oss orientert om konsekvenser, omfang og behandlingstilbud
- Bidra til å øke kompetanse og fagutvikling innen feltet
- Utdele NFSPs pris for viktige bidrag innen feltet
- Gjøre tiltak for å markedsføre NFSP og rekruttere nye medlemmer
- Arrangere studietur for styrets medlemmer

SEMINARET:

Seminaret 2019 ble holdt i dagene 17.09.19-18.09.19 på First Hotel Victoria, Hamar. Seminaret 2020 ble som en følge av koronapandemien avlyst av smittevern hensyn. I 2019 åpnet Statssekretær i Kulturdepartementet, Frida Blomgren seminaret. Det var rundt 60 deltakere. Seminaret var godkjent av Norsk Psykologforening som 11 timers vedlikeholdsaktivitet til spesialitet. Innleggene belyste spillpolitikk, ulike fagtema, e-læringskurs for bedrifter, forskning, behandling og oppdatering fra Lotteritilsynet. Det var innslag om forebygging av pengespillproblematikk i fotballmiljø. Videre ble rapport om pårørende til spilleavhengige lagt fram av forsker ved USN. Etter første seminardag var deltakerne invitert til bedriftsbesøk hos Norsk Tippings på Hamar for omvisning og orientering om selskapets aktivitet.

NFSPs PRIS FOR GODT ARBEID INNEN FELTET:

I 2019 ble NFSPs pris tildelt sosionom Lars Årvog Amundsen, Utekontakten Bærum kommune, for hans arbeid som pådriver og veileder i oppstart og drift av Spillhuset, Bærum. En møteplass og aktivitetsarena for ungdom med interesse for dataspill.

ÅRSMØTET:

Årsmøtet 2019– 2020 ble holdt på Hamar 17.09.19 med 12 medlemmer til stede. Leder Ingjerd Meen Lorvik ønsket velkommen. Birgith Vedahl Ullnæss ble valgt til møteleder. Ann Elisabeth Sandnes ble valgt som referent og Tobias Jørgensen og Jarle Wangen ble valgt til å underskrive protokollen.

Årsmelding, regnskap, budsjett og arbeidsplan ble gjennomgått og godkjent/vedtatt. Møteleder la fram arbeidsplanen for 2019 - 2020 og denne ble godkjent.

Valgkomiteen la fram sine innstillinger for årsmøtet. Leder Ingjerd Meen Lorvik ble gjenvalgt for to år, det samme ble styremedlem Rune A. Mentzoni. Stine Michaelsen og Trond Aspeland ble valgt som nye styremedlemmer. De gjenstående i styret var ikke på valg. Gro Tepstad ble valgt for to år i valgkomiteen og Knut Arne Gravingen ble valgt for et år. Revisor Lill Johansen ble gjenvalgt for to år. Tidligere styremedlem Birgith Vedahl Ullnæss fortsetter med kassererfunksjon men er ikke lenger en del av styret.

STYREMØTER:

I perioden fra siste halvdel av 2019 til dd. har det vært avholdt 14 ordinære styremøter. Styremøtene har i hovedsak blitt avholdt i lokalene til Actis i Oslo og etter pandemiutbruddet i mars 2020 har styremøtene vært avholdt på digital plattform, Teams. Dette er planlagt videreført til smittetrykket blir mindre.

STUDIETUR:

Studieturen ble i perioden avlyst pga koronapandemien.

NFSPs ØKONOMI:

NFSP baserer sin økonomi på deler av seminaravgift og søker støtte fra Lotteritilsynet. NFSP søkte Lotteritilsynet i 2020 om 200 000 kroner som støtte til driftstilskudd til frivillige organisasjoner for spilleavhengige og andre grupper som retter sitt arbeid mot problematisk spilleatferd og ble tilgodesett med 200 000 kroner. For året 2021 søkte NFSP Lotteritilsynet om kr. 150 000 til driftstøtte og ble tilgodesett med kr. 100 000. Beløpet ble redusert fra tidligere tildelinger ut fra NFSPs nedskalering av aktivitet pga pandemien. Driftstøtten fra Lotteritilsynet har muliggjort bl.a. å arrangere seminar og ha et svært lavt prisnivå på dette. Den økonomiske situasjonen er i dag slik at foreningen ikke har utestående gjeld og at økonomien må betegnes som tilfredsstillende.

ANDRE AKTIVITETER:

07.02.20: Kronikk Dagbladet, Et dårlig trekk av Magnus Carlsen v/leder Ingjerd Meen Lorvik og styremedlem Pernille Huseby

21.04.20: Kronikk Vårt Land: Vis dugnadsånd- stopp spillreklamen. V/leder Ingjerd Meen Lorvik og styremedlem Pernille Huseby.

16.04.20: Digitalt halvdagsmøte med samarbeidende aktører i spillfeltet. Leder Ingjerd Meen Lorvik deltok.

11.05.20: Innspill i Vårt Land, tilsvar til Carl Fredrik Stenstrøm, NBO. V/styremedlem Pernille Huseby og leder Ingjerd Meen Lorvik.

12.05.20: Digitalt halvdagsmøte med samarbeidende aktører i spillfeltet. Leder Ingjerd Meen Lorvik deltok.

03.06.20: Digitalt Kontaktmøte arrangert av Norsk Tipping. Leder Ingjerd Meen Lorvik deltok.

29.09.20: Høringssvar til Kulturdepartementet om forslag til ny lov om pengespill.

14.10.20: Samtale med generalsekretær Carl Fredrik Stenstrøm, NBO og leder Ingjerd Meen Lorvik.

15.10.20: Digitalt oppsummerende seminar om pengespill og pandemi v/Norsk Tipping. Styremedlem Ann Elisabeth Sandnes deltok med innlegg fra behandlingsperspektiv. Leder Ingjerd Meen Lorvik deltok som tilhører.

03.11.20: Innspill etter anmodning fra Lotteritilsynet. Om erfaringer knyttet til endringer i bingoforskrifta

04.01.21: Høringssvar til Lotteritilsynet om endring i regelverk for Poker-NM og private pokerlag.

06.04.21: Innspill til Helsedirektoratet angående ny handlingsplan mot spilleproblemer (2022-2025)

15.04.21: Norsk Tippings informasjonsmøte om SpillePuls. Leder Ingjerd Meen Lorvik, styremedlemmene Ann Elisabeth Sandnes og Pernille Huseby deltok.

03.06.21: Norsk Tipping, Informasjonsmøte. Leder Ingjerd Meen Lorvik, styremedlemmene Pernille Huseby, Ann Elisabeth Sandnes og Rolf Brumoen deltok.

Skien 22.09.21

Ingjerd Meen Lorvik
Leder NFSP

Kontaktinfo: NFSP v/leder Ingjerd Meen Lorvik, Breidablikkvn. 24, 3711 Skien. Tlf.: 91571822.